

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – oktober 2022

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand oktober.

1. Discussies voorbij maand in de (Europese) Raad

1.1 Hoge energieprijzen bovenaan de agenda van de Europese Raad

Volgend op de informele Europese Raad van 7 oktober in Praag, werden tijdens de Europese Raad van 20 en 21 oktober conclusies aangenomen over Oekraïne/Rusland, kritieke infrastructuur, energie en economie, en externe betrekkingen. De debatten in de Europese Raad focusten zich voornamelijk op het afremmen van de hoge energieprijzen waarbij de EU-leiders de Raad en de Commissie aansporen dringend concrete besluiten in te dienen over aanvullende maatregelen. Één van deze maatregelen is het door België gevraagde, tijdelijke dynamische prijskorridor voor aardgastransacties. Het dynamisch prijskorridor moet dienen om perioden van buitensporige gasprijzen direct te beperken en is zodanig ontworpen dat de voorzieningszekerheid niet in gevaar komt en het gasverbruik niet toeneemt. Ook vrijwillige gezamenlijke aankoop van gas; verbeteringen aan de werking van de energie-markten; versnelde vereenvoudiging van de vergunningsprocedures om de uitrol van hernieuwbare energie en de bijbehorende netten te bespoedigen; energiesolidariteitsmaatregelen bij verstoringen van de gasvoorziening op nationaal, regionaal of EU-niveau; meer inspanningen om energie te besparen, kwamen aan bod. Hiermee lijkt alweer een stap gezet in de richting van een rechtstreekste interventie in de marktprijs voor aardgas, al blijft de tekst zelf vaag. De Europese Raad 'bekrachtigde' alle voorstellen van de Commissie in zijn Raadsconclusies.

1.2 Ministers bespreken opvolging Toekomstconferentie en aanpassing kieswet

De Raad Algemene Zaken van 18 oktober besprak de follow-up van de Conferentie over de toekomst van Europa. De EU-ministers spraken over de resolutie van het Europees Parlement die oproept tot een Conventie voor het wijzigen van de EU-verdragen en de timing van het doorsturen ervan naar de Europese Raad. De Raad besloot dit uit te stellen tot het Europees Parlement klaar is met de andere voorstellen die momenteel voorbereid worden door de Commissie constitutionele zaken. Verschillende ministers stelden dat prioriteit gegeven moet worden aan de Conferentievoorstellen die binnen het huidige Verdragskader kunnen worden uitgevoerd. De Raad besprak ook het voorstel van het Europees Parlement over de herziening van de EU-regels voor de Europese verkiezingen. De EU-ministers beschouwen de voorstellen voor een EU-brede kiesgroep op basis van transnationale lijsten en een lijsttrekkersprocedure om de voorzitter van de Commissie te kiezen als belangrijkste politieke en juridische uitdagingen. Ook voor Vlaanderen is dit een belangrijke kwestie waarbij een voldoende de vertegenwoordiging van kleine lidstaten moet gegarandeerd blijven.

1.3 EU pakt handelsbarrières aan en stelt uitvoerrecord scherp

De EU is erin geslaagd via het EU-Vietnam handelsakkoord vereenvoudigde procedures op te leggen voor farmaceutische producten uit de EU. Uit het Commissie handhavingsrapport dat eerder deze maand werd gepubliceerd blijkt dat in 2021 Vlaanderen 78 miljoen EUR aan farmaceutische producten uitvoerde naar Vietnam – deel van de meer dan 1 biljoen EUR – een recordbedrag – aan goederen die de EU in 2021 uitvoerde onder haar vrijhandelsakkoorden. De EU handelsministers discussieerden op de informele Raad Handel te Praag verder ook over het geostrategische belang van handel en digitale handel en spraken zij met VS Handelsvertegenwoordiger Tai over de trans-Atlantische handelsbetrekkingen.

1.4 Eurogroep bespreekt macro-economische ontwikkelingen en digitale euro

De Eurogroep besprak op 3 oktober opnieuw de hoge energieprijzen en inflatie in de eurozone en de beleidsuitdagingen die daarmee gepaard gaan. Hierover werd een verklaring aangenomen, waarin onderlijnd werd dat maatregelen om kwetsbare gezinnen te ondersteunen tijdelijk en gericht moeten zijn, en niet mogen leiden tot een verdere verhoging van de inflatie. Nationale begrotingen voor 2023 moeten

opgesteld worden met dit in het achterhoofd. Met betrekking tot de digitale euro wisselden de ministers van Financiën van de eurozone van gedachten over de respectievelijke rollen van publieke en private spelers in het digitale euro-ecosysteem. Om een digitale euro bruikbaar te maken voor consumenten en bedrijven moeten er bijvoorbeeld systemen worden ontwikkeld waarmee gebruikers hun tegoeden kunnen raadplegen en transacties kunnen verrichten. Centrale banken hebben doorgaans maar weinig ervaring met het bedienen van consumenten, private spelers wel. Verder besprak de Eurogroep de prioriteiten van de eurozone in de plannen voor herstel en veerkracht. De Europese Commissie stelde dat de RRF-plannen in sterke mate beantwoorden aan de landspecifieke aanbevelingen en consistent zijn met prioriteiten van de eurozone.

1.5 ECOFIN bereikt standpunt over de financiële aspecten van REPowerEU

Op 4 oktober hebben de ministers van Financiën een Algemene Benadering aangenomen over het REPowerEU-voorstel betreffende de aanpassing van de RRF-verordening. REPowerEU is het plan van de EU om de afhankelijkheid van Russische fossiele brandstoffen geleidelijk af te bouwen. Wat de financiering betreft, kunnen ongebruikte RRF-leningen worden gebruikt en krijgen lidstaten onder voorwaarden de mogelijkheid om cohesie-, landbouw- en Brexit Adjustment Reserve-fondsen aan te wenden. Daarnaast zal er voor 20 miljard aan subsidies beschikbaar worden gesteld. Één van de voornaamste discussiepunten betrof de bron van die bijkomende subsidies. Uiteindelijk werd overeengekomen deze te financieren uit het innovatiefonds (75%) en het eerder veilen (frontloaden) van ETS-rechten. Het Commissievoorstel om de bijkomende giften te financieren door de marktstabiliteitsreserve van het ETS-systeem aan te spreken, dat de voorkeur van Vlaanderen genoot, stootte op principiële verzet van enkele lidstaten. Voor de subsidies werd een verdeelsleutel bepaald, bestaande uit een cohesiecomponent, inflatie van investeringsgoederen en de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen. België zal 1,41% (282 miljoen euro) ontvangen, wat iets meer is dan de 1,3% in het Commissievoorstel. De Raad wisselde verder van gedachten over de economische en financiële gevolgen van de oorlog in Oekraïne en de rol van de financiële markten in de volatiliteit van de energieprijzen. De ministers bespraken ook de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van het RRF en keurden het Nederlandse plan voor herstel en veerkracht goed.

1.6 Ministers van Werk en Sociale Zaken bespreken de arbeidsmarktintegratie van Oekraïners en de stijgende energieprijzen

Tijdens de informele Raad Werk en Sociale Zaken van 13 en 14 oktober bevestigden de EU-lidstaten hun engagement om vluchtelingen uit Oekraïne verder op te vangen en de nodige steun te verlenen, alsook te zorgen voor een vlotte toegang tot de arbeidsmarkt. De meeste lidstaten haalden taalbarrières, het erkennen van kwalificaties en de onzekerheid van de situatie voor personen uit Oekraïne aan als drempel voor arbeidsmarktintegratie. Gezien de oververtegenwoordiging van vrouwen in de vluchtelingenpopulatie werd ook het belang van kinderopvang als hefboom voor tewerkstelling onderstreept. Het tweede debat betrof energiearmoede en de nood om gebouwen energie efficiënter te maken voor kwetsbare gezinnen. Veel lidstaten stellen vast dat het niet volstaat de meest kwetsbaren te ondersteunen, maar dat ook een groeiende groep van de middenklasse het moeilijk heeft met de hoge energieprijzen. Daarnaast werd er ook bezorgdheid geuit over het sluiten van energie-intensieve sectoren en de impact op de werkgelegenheid. De algemene conclusie was dat de koopkrachtcrisis geen afbreuk mag doen aan een ambitieus klimaatbeleid. Parallel aan koopkrachtmaatregelen moeten de EU-lidstaten blijven inzetten op de energietransitie, gezinnen en ondernemers aanmoedigen om energie te besparen en gebouwen energiezuiniger te maken.

1.7 Breed gedragen steun binnen de Raad Buitenlandse Zaken voor 9^e sanctiepakket tegen Rusland

Tijdens de Raad Buitenlandse Zaken van 17 oktober bespraken de Ministers van Buitenlandse Zaken de Russische agressie tegen Oekraïne. De vergadering startte met een tussenkomst van de Oekraïense minister voor Buitenlandse Zaken Dmitry Kuleba. Minister Kuleba toonde zich strijvaardig en dankbaar voor de EU-steun, maar vroeg ook om dringende militaire hulp. Nu zowel de 6^e tranche in het kader van het European

Peace Facility als de EUMAN Ukraine (European Union Military Assistance Mission in Ukraine) zijn goedgekeurd, verschuift het debat in de Raad naar de goedkeuring van een 9^e sanctiepakket waarbij ook sancties tegen Wit-Rusland en Iran in het vizier komen. Enkele EU-lidstaten, waaronder België, stipten aan dat de kost van de sancties zwaarder moet zijn voor Rusland dan voor de EU-lidstaten. België verzocht hierbij om een impactanalyse van de sancties op de EU-lidstaten. Daarnaast hield de Raad een strategische discussie over China. De EU-ministers zijn eensgezind over het ééndrachtig verderzetten van het 3-sporenbeleid van de EU ten aanzien van een steeds assertiever China. De Raad bevestigde het belang van het mitigeren van de kwetsbaarheden en afhankelijkheden ten aanzien van derde landen, waaronder China. De afgelopen jaren heeft de EU reeds een aantal autonome maatregelen en instrumenten ontwikkeld, maar het is noodzakelijk deze nu verder te versterken. Op vraag van Vlaanderen, benadrukte België hierbij het belang van handelsdiversificatie. Verder werd onder lopende zaken de situatie in Iran, Libanon, Burkina Faso, COP27- VN Klimaatconferentie, Ethiopië, Bosnië-Herzegovina, Turkije-Libanon en de Global Gateway besproken.

1.8 Vlaanderen vraagt om alternatieven voor dure meststoffen in de landbouw

Tijdens de Raad Landbouw op 17 oktober gaf Landbouwcommissaris Wojciechowski meer informatie over de marktsituatie en stond stil bij de toestand in Oekraïne, de hoge inputkosten en de moeilijkheden in bepaalde landbouwsectoren. Om tegemoet te komen aan de hoge prijzen voor meststoffen kondigde hij een mededeling aan rond meststoffen. De lidstaten gaven een korte inkijk in de situatie op hun markten, waarbij ook zij vooral stil stonden bij de hoge inputprijzen. Op vraag van Vlaanderen vroeg België, gesteund door een brede coalitie van lidstaten, om het gebruik van zogenaamde RENURE-meststoffen te vergemakkelijken. Dit zijn meststoffen afkomstig van dierlijke mest die nu maar beperkt toegelaten zijn, maar die wel op een voor het milieu veilige manier kunnen toegepast worden. Commissaris Wojciechowski toonde zich voorstander, maar nuanceerde de nood aan gewijzigde regelgeving.

1.9 Informele Raad Transport in Praag bespreekt de uitdagingen voor het spoorvervoer

De Informele Raad Transport van 20-21 oktober stond volledig in het teken van het spoor. Het eerste debat ging over de verdere ontwikkeling van hogesnelheidslijnen en het bevorderen van de internationale connectiviteit. Het tweede debat betrof de uitdagingen voor het Europese spoorvervoer. Tijdens het lunchdebat werden de uitdagingen in het kader van de energiecrisis besproken. België benadrukte zijn steun voor de Europese ambities op vlak van modal shift voor spoor waarbij wordt ingezet op een sterk netwerk tussen de Europese hoofdsteden. Daarnaast steunt België ook een herziening van de TEN-T verordening met ambitieuze criteria voor spoor en binnenvaart. De belangrijkste uitdagingen voor het spoorvervoer situeren zich op vlak van verlaging van administratieve lasten en rapporteringsverplichtingen, het wegwerken van grensoverschrijdende missing links en een meer gelijke verdeling van financieringsmiddelen over de budgetperiode. De Belgische prioriteiten uit het 'EU Action Plan to boost long distance and cross-border passenger rail' zijn de verhoging van het aanbod nachttreinen, een betere informatie-uitwisseling, facilitering bij de aankoop van rollend materieel, implementatie van de passagiersrechten en harmonisering van ticketing.

1.10 Ministers van Leefmilieu wisselen van gedachten over de herziening van de richtlijn industriële emissies

De ministers van Leefmilieu kwamen op 24 oktober samen voor de formele Raad Leefmilieu. Voor België nam minister Khatlaji deel, ter vervanging van minister Demir die verhinderd was, na akkoord van de andere gewestministers bevoegd voor leefmilieu en klimaat. De EU-ministers wisselden van gedachten over het voorstel van herziening van de richtlijn industriële emissies. Er blijkt een groot draagvlak voor de uitbreiding van het toepassingsgebied van de richtlijn naar de veeteeltsector. Verschillende lidstaten maken zich evenwel zorgen over de voorgestelde drempel voor het toepassingsgebied van 150 grootvee-eenheden, deze lidstaten vrezen een administratieve last voor kleine bedrijven, en/of vragen om meer rekening te houden met de diversiteit in de sector (zoals extensieve veeteelt, biologische landbouw...). De lichtere

procedure voor landbouwbedrijven, waarbij lidstaten ervoor kunnen kiezen om met een registratieprocedure te werken in plaats van een vergunningsprocedure, werd door alle LS verwelkomd. België wees erop dat in ons land reeds met een gelijkaardig systeem wordt gewerkt, in Vlaanderen geldt een registratieplicht vanaf 20 grootvee-eenheden. België vindt wel dat voor de grootste bedrijven, met de grootste milieu-impact, een vergunningsprocedure verplicht zou moeten zijn, zoals reeds het geval is in de huidige richtlijn. Voor Vlaanderen is dit belangrijk om het gelijk speelveld voor de Vlaamse landbouwers te creëren. Een groot aantal lidstaten wensen de regels inzake sancties en compensatieregelingen blijvend in te vullen door nationale regelgeving, en stellen zich vragen bij de meerwaarde van de door de Commissie voorgestelde bepalingen voor een minimale Europese harmonisatie. Ook België drong aan op het in rekening nemen van het subsidiariteitsprincipe.

1.11 Opnieuw een stap naar een tijdelijke dynamische prijskorridor voor aardgastransacties

Tijdens de Raad Energie van 25 oktober bespraken de EU-ministers het voorstel omtrent een tijdelijke dynamische prijskorridor voor aardgastransacties van de Commissie. Daarnaast werd een algemene oriëntatie gevonden voor de Richtlijn Energieprestaties Gebouwen (EPBD). Tijdens de onderhandelingen werd de tekst van het voorstel afgezwakt waardoor verschillende Lidstaten (waaronder België) zich kritisch uitlieten over de finale tekst, maar uiteindelijk vond de Raad hierover toch een algemene oriëntatie. België vaardigde, samen met andere lidstaten zoals Frankrijk, Nederland en Duitsland, wel een stemverklaring uit waarbij de nadruk werd gelegd op de nood aan meer ambitie. Ook het Gaspakket, het pakket aan maatregelen dat de fundamenteën moet leggen voor een liquide waterstofmarkt in de EU, werd besproken om een eerste keer politieke sturing over het onderwerp te krijgen.

2. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

2.1. Voorstellen van richtlijn

In oktober 2022 werden vier voorstellen van richtlijnen gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- Waterbeleid en bescherming van het grondwater
- Luchtkwaliteit
- Stedelijk afvalwater
- Militaire goederen

2.2. Aangenomen richtlijnen

In oktober 2022 werden twee aangenomen richtlijnen gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- minimumlonen
- vervoer van gevaarlijke goederen over de weg

2.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage II staat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

1. *Vlaams scorebord*

De Europese Commissie publiceert tweemaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een rapport van de omzettingsprestaties van de 27 lidstaten, met inbegrip van België. Op basis van deze gegevens wordt een "Vlaams scorebord" samengesteld.

A. Vlaams scorebord december 2022

Het Vlaams scorebord van december 2022 telt 12 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hiervan zijn drie richtlijnen reeds omgezet.

B. Vlaams scorebord juni 2023

Het Vlaams scorebord van juni 2023 telt 3 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

C. scorebord december 2023

Het Vlaams scorebord van december 2023 telt 5 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

2.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid moest in oktober 2022 nog maatregelen nemen in 24 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

12 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

12 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

De Vlaamse overheid was in oktober 2022 betrokken in 18 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers). Het gaat om:

12 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

6 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	31. 10. 2021	30. 11. 2021	31. 12. 2021	31. 01. 2022	28. 02. 2022	31. 03. 2022	30. 04. 2022	31. 05. 2022	30. 06. 2022	31. 08. 2022	30. 09. 2022	31. 10. 2022
Ingebrekestellingen	9	10	9	11	11	13	13	14	12	13	13	13
Met redenen omklede adviezen	6	6	6	6	6	7	7	7	9	9	12	11
Dagvaardingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	15	16	15	17	17	20	20	21	21	22	25	24

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Jan JAMBON

Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management